

SPIS TREŚCI

WSTĘP	13
-----------------	----

CZĘŚĆ PIERWSZA

BIOGRAFIA JAKO POTENCJAŁ ROZWOJOWY I ZASÓB W PROCESACH EDUKACYJNYCH	25
--	----

Rozdział I

Biografia w kontekście rozwoju i wychowania	27
1. Pragmatyzm pedagogiczny – aplikacja dojrzałej teorii do niespójnej rzeczywistości	28
2. Rozwój, doświadczenie, działanie w kontekście wychowania	32
2.1. Rekonstrukcja pragmatycznej koncepcji doświadczenia	34
2.2. Rekonstrukcja pragmatycznej koncepcji działania	36
2.3. Rekonstrukcja pragmatycznej koncepcji rozwoju	37
3. Rozwój, doświadczenie, działanie w perspektywie biografii	38
4. Człowiek i środowisko w perspektywie biograficznej	42
5. Biograficzna teoria wychowania	48

Rozdział II

Biografia w przestrzeni społeczno-edukacyjnej	58
1. Powszechność i uniwersalność refleksji biograficznej	58
2. Oral history	60
3. Szkoła chicagowska i symboliczny interakcjonizm	63
4. Badania terenowe	66
4.1. Badania historyczno-terenowe	67
4.2. Badania w działaniu	72
5. Biografia w teorii i praktyce działania społecznego – etnografia pedagogiczna	77
5.1. Aktywna biografia	81
5.2. Biografia edukacyjna	87
5.3. Biografia w wymiarze terapeutycznym	92

CZEŚĆ DRUGA

BIOGRAFIA JAKO PRZEDMIOT BADANIA

I REFLEKSJI NAD ŻYCIEM 101

Rozdział III

Biografia w pojęciowym obszarze znaczeń 103

1. Co to jest biografia? – próba definicji 105

2. Biografia podmiotowa – autobiografia 114

2.1. Poznawcza wartość autobiografii 117

2.2. Temporalne wymiary (auto)biografii 119

2.2.1. Biografia a czas życia (pokoleniowy, społeczny) . . 119

2.2.2. Horyzont czasowy powstawania autobiografii . . 122

2.3. Proces tworzenia autobiografii 123

3. Biografia przedmiotowa – monografia biograficzna 125

4. Wykorzystanie różnorodnych technik i źródeł w badaniach biograficznych 131

Rozdział IV

Biografia jako przedmiot refleksji nad życiem 133

1. Biografia a realne życie 134

2. Biografia a (prze)bieg życia 136

2.1. Cykl i struktura życia w kontekście badania biografii . 148

3. Życie jako narracja – język i ciało w projekcie biograficznym 153

4. Biografia a świat przeżywany 163

5. Wiedza potoczna a autobiografia. Przypadek Rudolfa Hössa 169

6. Autobiografia źródłowa. Przypadek Bronisława Malinowskiego 174

7. Fenomeny życiowe jako potoczność i transcendencja 180

Rozdział V

Biografia w nurcie pamiętnikarsko-diarystycznym 186

1. Początki zainteresowania biografiami 186

2. William I. Thomas i Florian Znaniecki – prekursorzy badań biograficznych 189

3. Pamiętnikarstwo i autobiografia konkursowa jako źródło wiedzy o procesach społecznych – polskie doświadczenia . . 195

4. Pamiętnikarstwo polskie w okresie międzywojennym 196

5. Pamiętnikarstwo w Polsce powojennej 202

6. Pamiętnikarstwo po roku 1989 208

6.1. Pamiętniki emigrantów i ludności polskiej na Wschodzie . . 209

6.2. Pamiętniki chłopów 216

6.3. Pamiętniki bezrobotnych 220

7. Działalność Polskiego Towarzystwa Pamiętnikarskiego . . . 225

8. Interdyscyplinarne i pozanaukowe zainteresowania biografiami . . 227

CZEŚĆ TRZECIA

BIOGRAFIA JAKO METODA BADAŃ 235

Rozdział VI

Biografia jako orientacja metodologiczna 237

1. Cechy specyficzne podejścia biograficznego 237

2. Metoda biograficzna w ujęciu interpretatywnym 241

2.1. Interpretacja tekstu – hermeneutyka Hansa G. Gadamera . . 249

2.2. Poziomy interpretacji biograficznej 252

2.3. Fenomenologia doświadczenia – cierpienie jako doświadczenie źródłowe 258

3. Podejście obiektywno-analityczne. Materiały biograficzne jako fakty naukowe 263

3.1. Fakt naukowy – między indywidualnym przeżyciem a społecznym kontekstem 265

3.2. Metoda dokumentu pamiętnikarskiego w badaniach pedagogicznych 271

4. Interpretacja dokumentarna 276

5. Metoda biograficzna a tradycyjne kryteria naukowości . . . 284

Rozdział VII

Teoretyczne ujęcie metody biograficznej 289

1. Teoriopoznawcze założenia metody biograficznej 293

2. Prawda biograficzna – rozdroża obiektywnego sensu i subiektywnego znaczenia 301

3. Główne kierunki poszukiwań i rozstrzygnięć teoretyczno- -metodologicznych w obszarze badań biograficznych	308
---	-----

CZEŚĆ CZWARTA

HUMANISTYKA I BIOGRAFIA – NOWE PERSPEKTYWY I KONTEKSTY POZNAWCZE	321
---	-----

Rozdział VIII

Refleksja biograficzna w epistemologicznym klimacie postmoderny	323
1. Postmodernistyczne uwikłania	324
1.1. Trzy podejścia – trzy paradygmaty – trzy metafory	328
1.2. W poszukiwaniu teorii jedności świata – metafora świadomego obserwatora	344

Rozdział IX

Spółeczeństwo autobiograficzne – od mimowolnej konstrukcji do świadomej wspólnotowości	352
1. Życie w świecie tradycyjnym – kultura opowiadania życia	355
2. Narodziny indywidualizmu – kultura opisywania życia	357
3. Odkrycie tożsamości – kultura czytania życia	359
4. Życie w sieci i cyberprzestrzeni – kultura konstruowania życia	364
4.1. Realność świata wirtualnego	373
5. W kierunku nowej wspólnotowości – kultura kreowania życia	375
5.1. Źródła nowej wspólnotowości	375
5.2. Powstawanie wspólnot wtórnych o cechach wspólnot pierwotnych	383

REFLEKSJA KOŃCOWA	387
-----------------------------	-----

Podejście biograficzne w perspektywie pedagogiki – na skrzyżowaniu teorii i praktyki	389
---	-----

BIBLIOGRAFIA	402
------------------------	-----